

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมความสามารถทางวิชาการของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร" ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาโดยมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างครั้งนี้มีจำนวน 150 คน ซึ่งประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหารโครงการ จำนวน 8 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้รับผิดชอบโครงการ 1 คน

1.1.2 กรรมการสร้างเครื่องมือทดสอบ 6 คน

1.1.3 กรรมการดำเนินการสอบ 1 คน

1.2 ศึกษานิเทศก์ทุกเขตของกรุงเทพมหานคร จำนวน 24 คน

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการส่งนักเรียนเข้าแข่งขันและได้รับรางวัล 28 โรงเรียน จำนวน 28 คน ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการส่งนักเรียนเข้าแข่งขัน แต่ไม่ได้รับรางวัล 28 โรงเรียน จำนวน 28 คน และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ส่งนักเรียนเข้าแข่งขันและได้รับรางวัลมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1, ที่ 2 และที่ 3 รวม 3 โรงเรียน จำนวน 3 คน รวมผู้บริหารโรงเรียนทั้งสิ้น 59 คน

1.4 ครู ใ้แก่ ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการส่งนักเรียนเข้าแข่งขันและได้รับรางวัล 28 โรงเรียน จำนวน 28 คน ครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการส่งนักเรียนเข้าแข่งขัน แต่ไม่ได้รับรางวัล 28 โรงเรียน จำนวน 28 คน และครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการส่งนักเรียนเข้าแข่งขันและได้รับรางวัลมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1, ที่ 2 และที่ 3 รวม 3 โรงเรียน จำนวน 3 คน โรงเรียนที่เลือกครูเป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนเดียวกับที่คัดเลือกผู้บริหาร รวมเป็นครูทั้งสิ้น 59 คน

2. การเลือกตัวอย่างประชากร

ในการเลือกตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกจากประชากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในโครงการ พ.ศ.2529

2.1 ผู้บริหารโครงการจำนวน 8 คน ประกอบด้วย

2.1.1 ผู้รับผิดชอบโครงการ 2 คน คือ ผู้อำนวยการกองวิชาการ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร และผู้รับผิดชอบการดำเนินการสอน 1 คนคือ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์

2.1.2 กรรมการสร้างเครื่องมือทดสอบ จำนวน 6 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดากจากกรรมการสร้างเครื่องมือทดสอบทั้งหมด 50 คน กลุ่มประสบการณ์ละ 1 คนดังนี้

2.1.2.1 กรรมการสร้างเครื่องมือทดสอบกลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์)

2.1.2.2 กรรมการสร้างเครื่องมือทดสอบกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย)

2.1.2.3 กรรมการสร้างเครื่องมือทดสอบกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

2.1.2.4 กรรมการสร้างเครื่องมือทดสอบกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

2.1.2.5 กรรมการสร้างเครื่องมือทดสอบกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

2.1.2.6 กรรมการสร้างเครื่องมือทดสอบกลุ่มประสบการณ์พิเศษ

2.2 ศึกษานิเทศก์

กำหนดให้ศึกษานิเทศก์ทั้ง 24 เขต เป็นประชากรจำนวน 24 คน ทั้งนี้เนื่องจากศึกษานิเทศก์เป็นผู้รับนโยบายเกี่ยวกับโครงการจากสำนักการศึกษาโดยตรงเพื่อไปดำเนินการในระดับโรงเรียน

2.3 ผู้บริหารโรงเรียน

2.3.1 เลือกผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการและส่งนักเรียนเข้าแข่งขันในโครงการและนักเรียนได้รับรางวัล เป็นตัวแทนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 28 คน จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัลทั้งหมด 162 โรงเรียน และเลือกผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการและส่งนักเรียนเข้าแข่งขันใน

โครงการและนักเรียนได้รับรางวัลมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 รวม 3 โรงเรียน จำนวน 3 คน รวมเป็นผู้บริหารโรงเรียนทั้งสิ้น 31 คน อนึ่งในการเลือกผู้บริหารโรงเรียนนั้น ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับรางวัลกลุ่มประสบการณ์ละ 4 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตัวแทนกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) ได้ผู้บริหารโรงเรียน 4 คน

ตัวแทนกลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์) ได้ผู้บริหารโรงเรียน 4 คน

ตัวแทนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ได้ผู้บริหารโรงเรียน 4 คน

ตัวแทนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ได้ผู้บริหารโรงเรียน 4 คน

ตัวแทนกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ได้ผู้บริหารโรงเรียน 4 คน

ตัวแทนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ได้ผู้บริหารโรงเรียน 4 คน

ตัวแทนทุกกลุ่มประสบการณ์ ได้ผู้บริหารโรงเรียน 4 คน

ตัวแทนโรงเรียนที่ได้รับรางวัลมากที่สุด ได้ผู้บริหารโรงเรียน 3 คน

2.2.3 เลือกผู้บริหารโรงเรียน ที่เข้าร่วมโครงการและส่งนักเรียนเข้า

แข่งขันในโครงการ แต่นักเรียนไม่ได้รับรางวัล เป็นตัวแทนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ กลุ่มประสบการณ์ละ 4 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา จำนวนโรงเรียนละ 1 คน ได้ 28 คน จาก 162 โรงเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตัวแทนกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) ได้ผู้บริหารโรงเรียน 4 คน

ตัวแทนกลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์) ได้ผู้บริหารโรงเรียน 4 คน

ตัวแทนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ได้ผู้บริหารโรงเรียน 4 คน

ตัวแทนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ได้ผู้บริหารโรงเรียน 4 คน

ตัวแทนกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ได้ผู้บริหารโรงเรียน 4 คน

ตัวแทนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ได้ผู้บริหารโรงเรียน 4 คน

ตัวแทนทุกกลุ่มประสบการณ์ ได้ผู้บริหารโรงเรียน 4 คน

2.4 ครู

2.4.1 คัดเลือกครูที่เข้าร่วมโครงการส่งนักเรียนเข้าแข่งขันและนักเรียน

ได้รับรางวัลเป็นตัวแทนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ โดยการสุ่มแบบเจาะจงเช่นเดียวกับที่คัดเลือกผู้บริหาร จำนวนโรงเรียนละ 1 คน ได้ 28 คน จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัลทั้งหมด 162 โรงเรียน และเลือกครูที่เข้าร่วมโครงการส่งนักเรียนเข้าแข่งขันและนักเรียนได้รับรางวัลมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 รวม 3 โรงเรียน จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 31 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ครูตัวแทนกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย)
 ครูตัวแทนกลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์)
 ครูตัวแทนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
 ครูตัวแทนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย
 ครูตัวแทนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
 ครูตัวแทนกลุ่มประสบการณ์พิเศษ
 ครูตัวแทนทุกกลุ่มประสบการณ์
 ครูตัวแทนโรงเรียนที่ได้รางวัลมากที่สุด

2.4.2 คัดเลือกครูในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการส่งนักเรียนเข้าแข่งขัน
 แต่นักเรียนไม่ได้รับรางวัล เป็นตัวแทนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ โดยการสุ่มแบบธรรมดา โรงเรียน
 เดียวกันที่คัดเลือกผู้บริหาร โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 28 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ครูตัวแทนกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย)
 ครูตัวแทนกลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์)
 ครูตัวแทนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
 ครูตัวแทนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย
 ครูตัวแทนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
 ครูตัวแทนกลุ่มประสบการณ์พิเศษ
 ครูตัวแทนทุกกลุ่มประสบการณ์

สำหรับรายชื่อโรงเรียนที่ผู้วิจัยคัดเลือกผู้บริหารและครูเป็นกลุ่มตัวอย่าง
 ปรากฏในตารางที่ 1 และตารางที่ 2

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประเภทของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบ
 สัมภาษณ์สำหรับใช้เก็บข้อมูลจากผู้บริหารโครงการ ศึกษาธิการเขต ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้
 สอนที่เข้าร่วมโครงการและส่งนักเรียนเข้าแข่งขัน

3.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ ในการสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ
 ความชื้นตอนดังต่อไปนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความสามารถทางวิชาการของนักเรียน

3.2.2 ศึกษารายละเอียดการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความสามารถทางวิชาการของนักเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2529 และ 2530

3.2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ 2 ชุด ชุดที่หนึ่งสำหรับผู้บริหารโรงเรียน 59 คน ครูผู้สอน 59 คน ชุดที่สองสำหรับผู้บริหารโครงการและศึกษานิเทศก์ 32 คน

3.3 ลักษณะของเครื่องมือ

3.3.1 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพ

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนและครูต่อโครงการส่งเสริมความสามารถทางวิชาการของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับคือ

5 หมายถึง มีความคาดหวังมากที่สุด

4 หมายถึง มีความคาดหวังมาก

3 หมายถึง มีความคาดหวังปานกลาง

2 หมายถึง มีความคาดหวังน้อย

1 หมายถึง มีความคาดหวังน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการในปีการศึกษา 2529 และ 2530 ในด้านการจัดการ การดำเนินงานและผลที่ได้รับ

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการ

3.3.2 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารโครงการและศึกษานิเทศก์ แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการในปีการศึกษา 2529 และ 2530 ในด้านการจัดสรร การดำเนินงานและผลที่ได้รับ โดยแบบสัมภาษณ์เป็นแบบเลือกตอบและตอบได้อย่างเสรี

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทของสำนักการศึกษาในอันที่จะส่งเสริมความสามารถทางวิชาการ โดยใช้ผลของโครงการเป็นพื้นฐาน ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและตอบได้อย่างเสรี

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการ เป็นแบบที่ให้ผู้ตอบเสนอความคิดเห็นได้อย่างเสรี

นำแบบสัมภาษณ์ทั้งสองชุดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและนำมาปรับปรุง

3.4 การทดลองใช้เครื่องมือ

3.4.1 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการและส่งนักเรียนเข้าแข่งขัน จำนวน 5 คน และครูที่เข้าร่วมโครงการและส่งนักเรียนเข้าแข่งขัน จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร เพื่อหาข้อบกพร่องและแก้ไขปรับปรุงเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

3.4.2 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับผู้บริหารโครงการ จำนวน 3 คน ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร เพื่อหาข้อบกพร่องและแก้ไขปรับปรุงเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ชุด ไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ.2530 และมีการบันทึกเทปเพื่อความสมบูรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 ตอนที่ 1, 3, 4 และแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 1, 2, 3 และ 4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ นำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 ที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาค้างนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50-5.00	มีความคาดหวังมากที่สุด
3.50-4.49	มีความคาดหวังมาก
2.50-3.49	มีความคาดหวังปานกลาง

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.50-2.49	มีความคาดหวังน้อย
1.00-1.49	มีความคาดหวังน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

6.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N}\right)^2}$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย